

Άσκηση : Αφού διαβάσεις και θυμηθείς τα παρακάτω να κάνεις δικές σου προτάσεις στο τετράδιο για κάθε είδος πρότασης .

ΕΙΔΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Α. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΟΜΗ

➤ **ΑΠΛΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Είναι αυτές που αποτελούνται μόνο από τους βασικούς όρους, χωρίς προσδιορισμούς:

Υ+Ρ (αμετάβατο): Ο Νίκος κοιμάται.

Υ+Ρ+Α: Ο Νίκος παίζει μπάλα.

Υ+Ρ+Κ: Ο Νίκος είναι ποδοσφαιριστής.

➤ **ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Οι απλές προτάσεις μπορούν εύκολα να γίνουν επαυξημένες αν προσθέσουμε στους βασικούς όρους και κάποιους **προσδιορισμούς**:

Ο Νίκος κοιμάται στο υπνοδωμάτιο. (τοπικός προσδιορισμός)

Ο Νίκος παίζει καθημερινά μπάλα στο γήπεδο. (χρονικός - τοπικός προσδιορισμός)

Ο Νίκος είναι πολύ καλός ποδοσφαιριστής. (επιθετικός προσδιορισμός)

➤ **ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Αν σε μια πρόταση έχω παραπάνω από έναν βασικούς όρους (Εκτός από ρήμα!!!!), τότε η πρόταση είναι σύνθετη.

Ο Νίκος και η Ελευθερία διαβάζουν. (2 υποκείμενα)

Η Ελευθερία έφερε τετράδιο και μολύβι (2 αντικείμεν.)

Η Ελευθερία είναι οργανωτική και συνεπής (2 κατηγορούμενα)

➤ **ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ**

Όταν από μια πρόταση λείπουν (γιατί εννοούνται) κάποιοι βασικοί όροι, τότε η πρόταση μου είναι ελλειπτική.

-Πώς είσαι; (λείπει το εσύ)

-Καλά! (λείπουν τα εγώ είμαι)

Χρησιμοποιούνται πολύ στον καθημερινό προφορικό λόγο αλλά και στη διαφήμιση.

Β. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ανάλογα με το τι δηλώνει μια πρόταση μπορούμε να την κατατάξουμε σε μια από τις εξής τέσσερις κατηγορίες:

α) Αποφαντική λέγεται η πρόταση που μας δίνει διάφορες πληροφορίες ή κρίσεις ή με άλλα λόγια είναι αυτές στις οποίες ο ομιλητής αναφέρεται σε καταστάσεις ή γεγονότα τα οποία πιστεύει πως είναι αληθινά. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται η τελεία, π.χ. Ο καιρός είναι καλός.

β) Πρόταση επιθυμίας-προσταγής λέγεται η πρόταση με την οποία εκφράζουμε κάποια επιθυμία ή προσταγή. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται η τελεία ή το θαυμαστικό, π.χ. Θα ήθελα ένα παγωτό. (επιθυμία)

γ) Επιφωνηματική λέγεται η πρόταση με την οποία εκφράζουμε το θαυμασμό ή τη δυσφορία μας για κάτι. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται το θαυμαστικό (!), π.χ. Το φαγητό ήταν απαίσιο!

δ) Ερωτηματική λέγεται η πρόταση με την οποία ρωτάμε κάτι. Ως σημείο στίξης χρησιμοποιείται το ερωτηματικό (:), π.χ. Πώς σε λένε;

Γ. ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ

Με βάση το κριτήριο της άρνησης ή κατάφασης οι προτάσεις χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, τις:

α) Αρνητικές λέγονται οι προτάσεις που περιέχουν άρνηση, δηλαδή τις λέξεις όχι, δεν (δε), μην (μη)
π.χ. **Δε** θέλω τίποτα.

β) Καταφατικές λέγονται οι προτάσεις που δεν περιέχουν άρνηση.
π.χ. Φέρε μου ένα παγωτό.